

ÖĞRETMENLERİN İNTERNET KULLANIMI VE BU KONUDAKİ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

USE OF INTERNET BY TEACHERS AND THEIR OPINIONS ON THE ISSUE

Buket AKKOYUNLU*

ÖZET: Bu çalışmada öğretmenlerin internet kullanım amaçları ve internet kullanımı konusunda öğretmen görüşleri ele alınmıştır.

Öğretmenlerin internet kullanım amaçlarını ve internet konusundaki görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından bir anket geliştirilmiştir.

Çalışmaya katılan öğretmenlerin sadece % 9'u internet kullanmaktadır. İnternet, öğretmenler tarafından en fazla iletişim amaçlı (e – posta, sohbet gibi) kullanılmaktadır.

ANAHTAR SÖZCÜKLER: internet, eğitim, öğretmen eğitimi

ABSTRACT: In this study use of internet by teachers and their opinions on the issue have been examined.

A questionnaire was developed by the researcher in order to define to use of internet by teachers and their opinions on the issue.

Only 9% of the teachers in the study have used internet. Internet was generally used for communication (such as e – mail, chat).

KEYWORDS: internet, education, teacher education

1. GİRİŞ

Günümüz öğretim anlayışında birikmiş bilgi aktarılmasından çok bilgiye ulaşma ve onu kullanma becerilerini kazandırma ön plana çıkmıştır. Bu anlayışla, günümüzde, bilgi toplumlarında varolabilmek için öğrenci ve öğretmenlerin belli becerilere sahip olmaları gerekmektedir. Bilgiye gereksinim duyma ve aranan bilgiye ulaşabilme, ulaştığı bilgiyi seçebilme, örgütleyebilme ve kullanabilme, problem çözebilme, teknolojiyi etkili olarak kullanabilme, iletişim kurabilme ve grup çalışması yapabilme gibi beceriler öğrencilerde bulunması gereken temel

beceriler olarak belirlenmiştir (ISTE, 1998).

Günümüzde, öğrencilerin ve toplumun gereksinimleri yeniden gözden geçirilerek öğrenme ortamlarının koşullara ve beklentilere uygun olarak düzenlenmesi zorunlu hale gelmiştir. Bu tür öğretim ortamlarının hazırlanabilmesi için de öğrencileri bilgiye ulaştıracak; bilginin kullanılmasını, üretilmesini ve iletilmesini sağlayacak her türlü aracı kullanabilme olanaklarının sağlanması gerekir. Ayrıca, öğretmenlerin de belli becerilere sahip olması ve teknolojiden yararlanması zorunluluğu vardır.

Bilgi toplumlarında internet bilgiye ulaşma ve bilgiyi paylaşmada bir araç olarak önemli bir yere sahiptir. Günümüzde ticari, askeri, akademik ya da devlet kurumları, diğer kurumlarla işbirliği yapmak; bilgileri bir araya getirmek ve paylaşmak gibi nedenlerle internet kullanmaktadırlar. İnternet kullanımı ise hızla yaygınlaşmaktadır. Bugün yüz milyon üzerinde internet kullanıcısı bulunmaktadır ve 2003 yılına kadar internet kullananların sayısının beş yüz milyona ulaşacağı tahmin edilmektedir (Levy, 2000).

İnternetin öğrenme ortamlarında kullanılmasıyla birlikte öğretmenlerle öğrenciler arasındaki geleneksel ilişkiler yeniden biçimlenmiştir. Öğretmenin rolü değişmiş, bilgiyi aktaran olmaktan çıkıp öğrencilerini bilgiye yönlendiren onlara bu konuda rehberlik eden durumuna dönüşmüştür. Sınırsız bilgi kaynağı ve bilginin paylaşımında yeni öğretim yöntemleri sunan internet, öğretmen ve öğrencilerin çeşitli kaynaklara ulaşmasını sağlamaktadır. İnternetin öğre-

*Doç. Dr. Hacettepe Üniversitesi – Eğitim Fakültesi – Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü Öğretim Üyesi, Ankara

tim sürecinde etkili kullanımı için öğretmenlerin bu konuda eğitilmeleri oldukça önemlidir.

Öğretmenler açısından ele alındığında ise, hem sınıf içi uygulamalar hem de mesleki açıdan bireysel gelişimler konusunda projeler, ders planları, öğretim materyalleri gibi birçok etkinliklere ulaşabilecekleri kaynakları oluşturmaktadır. İnternetin sunduğu olanaklar göz önüne alınca, internetin öğretim sürecinde derslerle bütünleştirilmesinin önemi daha da ortaya çıkmaktadır. Ancak internet erişim güclüğü, bilgi eksikliği gibi birçok nedenden dolayı öğretim sürecinde yaygın olarak kullanılamamaktadır (Akkoyunlu, 2001; Rowand, 2000; Walsh, 1999; Becker, 1998; Hack ve Sumey, 1997).

Akkoyunlu (2001)'nin 23 ilköğretim okulundaki 685 öğretmenle yaptığı çalışmada öğretmenlerin % 26'sının bilgisayar kullandığı ortaya çıkmıştır. Bilgisayar kullanmayan öğretmenlerin bilgisayar kullanmama nedenleri arasında bilgisayar kullanmayı bilmeme (% 60), ihtiyaç hissetmeme (% 30) ve ilgisini çekmeme (% 10) gibi nedenler yer almaktadır. Bu çalışmada bilgisayar kullanan öğretmenlerin % 35'i interneti kullandığını ifade etmişlerdir. İnternet kullanmayan öğretmenlerin kullanmama nedenleri arasında internet kullanmayı bilmeme (% 63), internete ulaşma güclüğü (% 48), ihtiyaç duymama (% 20) ve ilgisini çekmeme (% 9) gibi nedenler yer almaktadır. İnternet kullanan öğretmenlerin internet kullanım amaçları incelendiğinde, öğretmenlerin interneti genellikle e – posta (% 92) amaçlı kullandıkları, internetin mesleki gelişim amaçlı kullanım oranının ise çok düşük olduğu (% 13) ve mesleki gelişimleri için hiçbir etkinlikte yer almadıkları görülmektedir.

Rowand (2000), Amerika'daki Ulusal Eğitim İstatistikleri Merkezi (NCSE) tarafından 1999 yılında ilk ve ortaöğretim kurumlarındaki öğretmenlerin bilgisayar ve internete erişim ve kullanımları üzerine yapılan çalışmadan elde edilen sonuçları özetlemektedir. Bu sonuçlara göre öğretmenlerin % 39'u bilgisayar ve internete ulaşım olanağına sahip olduğunu ve sınıflarında interneti bilgiye ulaşım (gerek duyulduğunda bir kaynağa ulaşma gibi) amaçlı kullandıklarını be-

lirtmişlerdir. Deneyimleri 9 yıl ve daha az olan öğretmenlerin, 20 yıl ve daha üst deneyime sahip öğretmenlere göre interneti daha sıklıkla ve daha fazla bilgiye ulaşma amaçlı ya da meslektaşlarıyla bilgi paylaşım amaçlı kullandıkları anlaşılmaktadır.

Becker (1998) 2250 öğretmenle yaptığı çalışmada, öğretmenlerin internet kullanım düzeyini ve kullanım amaçlarını araştırmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin % 38'i internet kullanmaktadır. Öğretmenlerin çoğu interneti mesleki etkinlikler için kullandıklarını ifade etmişlerdir. Bunlar arasında bilgiye ve diğer kaynaklara ulaşma; meslektaşlarıyla haberleşme, bilgi paylaşma; öğrencileri WWW kaynaklarına yönlendirme gibi etkinlikler yer almaktadır. Çalışmada ayrıca, öğretmenlere internetin öğretim sürecine katkıları, öğretim sürecini zenginleştirip zenginleştirmedikleri gibi sorular da yöneltilmiştir. İnternet kullansın ya da kullanmasın öğretmenlerin tümü, internetin öğretim sürecindeki önemini vurgulamışlardır. Ancak, öğretmenlerin internete verdikleri önemle kullanımları arasındaki ilişkinin de düşük olduğu görülmektedir.

Hack ve Smey (1997) öğretmenlerin internet kullanımlarına yönelik olarak yaptıkları çalışmada öğretmenlerin internet öğretim sürecine taşımadaki yavaşlığın nedenlerini araştırmışlardır. Survey yöntemiyle 102 öğretmene ulaşılmıştır. Okullarda internete ulaşma olanağı ya da evde bilgisayar olmasına rağmen çok sınırlı sayıda öğretmenin interneti öğretim sürecinde kullandığı belirlenmiştir. Bunların nedenleri arasında idarecilerin internetin öğretim sürecinde kullanımını teşvik etmemesi, interneti müfredatla bütünleştirmede öğretmenlerin desteklenmemesi gibi durumlar bulunmaktadır. Çalışmada öğretmenlerin interneti etkili olarak kullanabilmeleri için öğretmenlerin bu konudaki eğitimlerinin önemi vurgulanmaktadır.

İnternetin öğrenme – öğretim sürecinde yerini almasıyla birlikte bilgi sınıf ortamından çıkmış, dünyaya yayılmıştır. Öğrenciler de interneti yaygın olarak kullanmaktadırlar. Ancak, bu kullanımların çoğu bilinçsiz ve gelişigüzel olmaktadır. O nedenle, öğretmenlerin bu konuda

bilgilenmeleri ve öğrencilerini doğru yönlendirmeleri gerekir. Böyle bir süreçte öğretmenlere büyük sorumluluklar düşmektedir.

Bu çalışmada internet kullanan öğretmenlerin branş, yaş ve mesleki deneyimlerine göre internet kullanım amaçları ve internetin öğretim sürecindeki kullanımıyla ilgili düşünceleri ele alınmıştır.

2. YÖNTEM

Bu çalışma, var olan durumu ortaya koymaya yönelik betimsel bir çalışmadır.

Çalışma Grubu

Araştırma bilgisayar laboratuvarı olan 23 ilköğretim okulundaki 685 öğretmeni kapsamaktadır.

Veri Toplama Aracı

Öğretmenlerin internet kullanım sıklıkları, internet kullanım düzeyleri ve internet konusundaki düşüncelerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından bir anket geliştirilmiştir. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde yaş, cinsiyet, mesleki deneyim, bilgisayar ve internet kullanıp kullanmadıkları, kullanıyorlarsa hangi sıklıkla ve hangi amaçlarla kullandıkları, bilgisayar ve internet kullanmayı nasıl öğrendikleri, kullanıyorlarsa kullanmama nedenleri, internet kullananların yaş, zümre ve mesleki deneyimlerine göre dağılım ve internet kullanım amaçları gibi sorular yer almaktadır. Anketin ikinci bölümünde ise öğretmenlere "İnternetin öğretim sürecine katkıda bulunduğunu düşünüyor musunuz?, Niçin?", "İnternetin mesleki gelişiminize katkıda bulunacağını düşünüyor musunuz?, Niçin?" soruları açık uçlu olarak sorulmuştur.

Anketin birinci bölümde yer alan bazı sorulardan elde edilen bulgular başka bir çalışmada incelenmiştir (Akkoyunlu, 2001)

Bu çalışmada yalnızca, internet kullanan öğretmenlerin zümre, yaş ve mesleki deneyimlere göre dağılımı ve internet kullanım amaçları ile

anketin ikinci bölümünden elde edilen bulgular tartışılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Öğretmenlerin zümre, yaş ve mesleki deneyimlerine göre internet kullanımları ile internet kullanım amaçları EK - 1'de sunulmuştur.

İnternet Kullanan Öğretmenlerin Zümre, Yaş ve Mesleki Deneyimlerine Göre Dağılımı

Ek 1'deki tablo incelendiğinde de görülebileceği gibi internet kullanan öğretmenlerin oranı çalışmaya katılan tüm öğretmenlerin % 9'unu oluşturmaktadır ki bu oldukça düşük bir orandır

İnternet kullanan öğretmenlerin zümrelere göre dağılımı incelendiğinde, birinci sırada bilgisayar öğretmenleri (% 52), ikinci sırada da fen bilgisi öğretmenleri (% 16) yer almaktadır. İnternet sınıf ve branş öğretmenleri tarafından ise hiç kullanılmamaktadır.

İnternet kullanan öğretmenlerin yaşlara göre internet kullanımları incelendiğinde, internet kullanımının 21 ile 35 yaş arasındaki öğretmenlerde yoğunlaştığı, 40 yaş ve üzerindeki öğretmenlerin ise hiçbirinin internet kullanmadıkları görülmektedir.

İnternet kullanan öğretmenlerin mesleki deneyime göre internet kullanımlarına bakıldığında ise 1 - 15 yıl deneyime sahip öğretmenlerin interneti kullanma oranı daha yüksek iken, 16 ve 20 yıl deneyime sahip öğretmenlerin interneti kullanma oranlarının oldukça düşük (% 5) olduğu ve 20 yıl üzerindeki öğretmenlerin de internet kullanmadıkları görülmektedir.

İnternet kullanan öğretmenlerin zümre, yaş ve mesleki deneyimlerine göre dağılımından elde edilen bulgular teknolojinin çok yönlülüğü düşünülerek bilişsel, duyuşsal ve fiziksel alt yapı sorunları ve kurumsal beklentiler açısından yorumlanmıştır.

Bilişsel alt yapı kapsamında öğretmenlerin internet kullanımı konusundaki bilgi eksikleri, interneti öğretim sürecine taşıyamamaları, dolayısıyla interneti öğretim süreciyle bütünleştirememeleri; duyuşsal alt yapı kapsamında öğret-

menlerin teknolojiye karşı tutumları, ilgileri teknoloji konusundaki kendine güvenleri, kaygıları; fiziksel alt yapı kapsamında ise okulların internet olanaklarının sınırlı olması, öğretmenlerin okuldan ya da evden internete erişim güçlüğü, internette yer alan materyallerin büyük bir kısmının Türkçe olmaması dolayısıyla yabancı dil sorunları ya da konu alanlarına ilişkin yeterli materyallerin bulunamaması gibi faktörler yer alabilir.

Teknolojiye kavram olarak teknik bir anlam yüklense de hem gelişimi hem de yaygınlaşması doğrudan doğruya insanla ilgilidir. Bu nedenle, çalışmanın bir kısmından elde edilen bulguların yorumu öncelikle insana özgü bilişsel ve duyuşsal alt yapı nitelikleri açısından ele alınmıştır.

Öğrenmenin bilgiyle başlayıp, uygulamaya doğru giden bir süreç olduğu bilinmektedir. Bu anlamda bilgi, uygulamanın ön koşuludur. Buradan yola çıkarak, öğretmenlerin büyük bir kısmının özellikle de sınıf ve branş öğretmenlerinin internete ilişkin bilişsel alt yapısında yetersizlikler olduğu söylenebilir. Bu durum da internet kullanımını ve öğretim sürecine taşınmasını engellemektedir. Bilgisayar ve Fen bilgisi öğretmenlerinin internet konusundaki bilişsel alt yapılarının aldıkları eğitim gereği daha iyi olduğu şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca, Fen bilgisi öğretmenleri derslerinde de lâboratuar kullanımı, araç – gereç kullanımı gibi nedenlerden dolayı teknoloji ve internet kullanımına daha istekli olabilirler.

Yaş ve mesleki deneyim açısından ele alındığında ise daha genç ve daha az mesleki deneyim sahibi olanların internete ilişkin bilişsel alt yapılarının, yaşı büyük ve mesleki deneyimi daha fazla olan öğretmenlere göre daha iyi olduğu söylenebilir. Yaşı genç olan ve mesleki deneyimi daha az olan öğretmenlerin internet kullanımına daha yatkın olduğu görülmektedir. Bu sonuç, Hack ve Smey ile Rowand'ın çalışmasının sonuçları ile desteklenmektedir.

Teknolojinin özellikle internetin yaşantımla girmesiyle bilgi amaç olmaktan çıkıp, bir araç olmuştur. Bu durum öğretmene bakışı ve öğretmenin rolünü değiştirmiştir. Öğretmenin öğren-

cilere bilgiyi aktarma rolü, onları bilgiye ulaşmaya ve kullanmaya yönlendiren rolüne dönüşmüştür. Bu rol değişimi öğretmenin kendine bakışını da etkilemiş ve kaygılarını artırmış olabilir. Bu durum duyuşsal alt yapı eksikleri çerçevesinde ele alınabilir. Yaş ve mesleki deneyim açısından daha genç olan öğretmenlerin internet kullanım oranı bu görüşü destekleyen bilgiler olarak değerlendirilebilir. Ayrıca, öğretmenler arasında internet kullanımının henüz çok yaygınlaşmaması, öğretmenlerin bilişsel alt yapıdaki yetersizliklerden dolayı başaramama kaygılarını artmış olabilir. Bu ise ilgisizlikle perdelenmiş olarak karşımıza çıkmaktadır.

Öğretmenler tarafından internet kullanımının yaygınlaşmamasının bir nedeni de fiziksel alt yapıdaki yetersizliklerden kaynaklanmaktadır. Okullardaki internet alt yapısındaki yetersizlikler, öğretmenlerin okuldan ya da evden internete erişim güçlüğü, internette öğretmenlerin alanlarına ilişkin verilerin az olması özellikle de Türkçe verilerin yetersizliği internet kullanımını olumsuz etkilemektedir.

İnternetle birlikte öğretmenlerin rolündeki değişim gibi, kurumların çalışanından beklentiler de değişmektedir. Örneğin okulun bir sınıf öğretmeninden beklediği teknoloji kullanma düzeyi ve amacıyla, fen bilgisi ve bilgisayar öğretmenlerinden beklediği düzey farklı olabilir. Aynı şekilde, kurumun genç öğretmeninden teknoloji kullanımı konusundaki beklentisiyle daha yaşlı öğretmeninden beklentisi farklı olabilir.

İnternet kullananların oranı % 9 gibi düşük bir oran bile olsa ilk bakışta umut verici olarak değerlendirilebilir. Ancak, bu değerlendirmeyi yapmadan önce durumun kullanım amaçları açısından irdelenmesinde de yarar görülmektedir.

İnternet Kullanan Öğretmenlerin Zümre, Yaş ve Mesleki Deneyimlerine Göre Kullanım Amaçları

İnternet kullanan öğretmenlerin kullanım amaçları incelendiğinde, internetin genellikle e – posta amaçlı kullanıldığı ve bunun da % 92 kişisel nedenlerle, % 11 gibi küçük bir oranla da meslektaşlarıyla bilgi paylaşım amaçlı kullanıldığı görülmektedir.

İnternet kullanan öğretmenlerin zümrelere göre internet kullanım amaçları incelendiğinde e – postanın hem kişisel amaçlı (% 57) hem de meslektaşlarla bilgi paylaşım amaçlı (% 71) olarak en çok bilgisayar öğretmenleri daha sonra da fen bilgisi öğretmenleri (% 15 ve % 29) tarafından kullanıldığı görülmektedir.

İnternetin sohbet amaçlı (% 62) ve bilgiye ulaşma amaçlı (% 75) olarak da en çok bilgisayar öğretmenleri ikinci sırada da fen bilgisi öğretmenleri tarafından kullanıldığı ortaya çıkmıştır.

İnternet kullanım amaçları yaşlara göre incelendiğinde özellikle 26 – 30 yaş arasındaki öğretmenlerin interneti mesleki gelişim (% 50), bilgiye ulaşma (% 49), e – posta (% 47), sohbet (% 46) amaçlı, olarak kullandıkları görülmektedir.

Öğretmenlerin mesleki deneyimlerine göre internet kullanım amaçları incelendiğinde 1 – 5 yıl deneyime sahip öğretmenlerin interneti e – posta – kişisel (% 52) ve sohbet odaları – kişisel (% 54) amaçlı olarak, 6 – 10 yıl deneyime sahip öğretmenlerin de (% 71) meslektaşlarla bilgi paylaşma ve mesleki gelişim amaçlı (% 62) kullandıkları görülmektedir.

İnternetin kullanım amaçları açısından ele alındığında henüz öğretim süreciyle bütünleştirmenin yapılamadığı öğrencileri internete ve internet projelerine yönlendirme ya da mesleki gelişim amaçlı kullanmak yerine iletişim amaçlı kullanımın (e – posta ya da sohbet gibi) daha yaygın olduğu görülmektedir. Bu boyutuyla internet olanakları içerisinde e – posta haberleşme alışkanlıklarının biçim değiştirmiş yönüyle karşımıza çıkmaktadır. E – postanın teknik alandaki kullanımının internetin sunduğu diğer olanaklara göre daha kolay olması; iletişim aracı olarak e – postanın iki yönlü olması da e – postanın yaygın kullanımını açıklayabilir. Oysa WWW (bilgiye ulaşma amaçlı) boyutu tek yönlü özelliği nedeniyle aslında daha geniş ve daha güncel bir arşiv olmaktan öteye gitmemektedir. Dolayısıyla yıllardır sürdürülmekte olan kitap okuma alışkanlıklarındaki yetersizlik tartışması benzer bir biçimde burada da karşımıza çıkmak-

tadır. Ayrıca, yukarıda tartışılan (bilişsel, duyuşsal ve fiziksel alt yapı yetersizliklerinden kaynaklanan) nedenler burada elde edilen bulgular içinde geçerli olmaktadır. Bu anlamda da internetin kullanım amaçlarından bulunan sonuçlar şaşırtıcı olmayan sonuçlar olarak değerlendirilebilir.

Çalışmanın başında da sözü edildiği gibi veri toplama aracının ikinci bölümünde çalışmaya katılan öğretmenlere açık uçlu sorular sorulmuştur. Çalışmanın bu kısmında bu sorulara verilen yanıtlar ele alınacaktır.

“İnternetin Öğretim Sürecine Katkıda Bulunduğunu Düşünüyor musunuz? Niçin?” sorusuna öğretmenlerin % 84’ü evet demişlerdir. Ancak bu katılımcıların yalnızca % 7’si niçin sorusuna bilerek yanıt vermişlerdir. Onların yanıtı da “gereksinim duyulan bilgiye ulaşmada ve sınıfa materyal getirmede” ya da “internet projelerinde” şeklindedir. Dolayısıyla bu grubun diğerlerine göre daha bilinçli oldukları söylenebilir. Öğretmenler yanıtlarında internetin öğretim sürecini zenginleştireceğini ancak internet ve internetin öğretim sürecinde kullanımı konusunda daha fazla bilgiye gereksinim duyduklarını da belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin çoğunluğu internetin öğretim sürecine katkıda bulunacağını düşünmelerine karşın nasıl sorusuna yanıt verenlerin (% 7) ve çalışmaya katılan öğretmenlerden interneti kullananların oranı (% 9) ele alındığında da görülebileceği gibi öğretmenlerin düşünmelerine karşın düşüncelerini uygulamaya aktarmalarının daha zor gerçekleştiği görülmektedir. Bu durum çeşitli şekillerde açıklanabilir. Birincisi, öğretmenlerin çalışma kapsamında kendilerinden beklenen yanıtı verme eğilimi içerisinde olabilirler. Öğretmenlerin internet kullanma oranı göz önüne alındığında da böyle bir olasılık ortaya çıkmaktadır. İkinci neden ise öğretmenler internet kullanımını konusunda olumlu düşünmekle birlikte düşüncelerini uygulamaya aktarmakta sıkıntı çekebilmektedirler. Bunlardan başka, internete ulaşım güçlüğü, internet kullanmayı bilme, gereksinim duymama gibi nedenler de bu süreci etkiliyor olabilir (Akkoyunlu, 2001).

“İnternetin Mesleki Gelişiminize Katkıda Bulunacağını Düşünüyor musunuz? Niçin?” sorusuna öğretmenlerin % 46’sı evet demişlerdir. Ancak nasıl sorusuna yanıtı öğretmenlerin yalnızca % 1’i “meslektaşlarla bilgi paylaşımı”, “gereksinim duyulan bir konuda bilgiye ulaşma” gibi yanıtlar vermişlerdir ki bu da internetin mesleki gelişim amaçlı kullanımını tam olarak yansıtmamaktadır. Mesleki gelişim amaçlı kullanım oranının düşük olması mesleki gelişim gereksiniminin yeterince yoğun hissedilmemesiyle de açıklanabilir.

Sonuç ve Öneriler

Öğretmenlerin branş, yaş ve mesleki deneyimlerine göre internet kullanım amaçları ve internetin öğretim sürecindeki kullanımıyla ilgili düşüncelerinin ele alındığı bu çalışmadan aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

1. Çalışmaya katılan tüm öğretmenlerin % 26’sı bilgisayar, bilgisayar kullanan öğretmenlerin de % 35’i internet kullanmaktadırlar. İnternet kullanan öğretmenlerin oranı çalışmaya katılan tüm öğretmenlerin % 9’unu oluşturmaktadır.
2. İnternet kullanan öğretmenlerin zümrelere göre dağılımına bakıldığında, interneti en fazla Bilgisayar ve Fen bilgisi öğretmenleri kullanmaktadır. Bunları da sırasıyla Matematik, Sosyal bilgiler, Türkçe ve Yabancı dil öğretmenleri izlemektedir.
3. İnternet kullanan öğretmenlerin yaşlara ve mesleki deneyimlerine göre internet kullanımları incelendiğinde, internet kullanımı 21 ile 35 yaş arasındaki ve 1 – 15 yıl deneyime sahip öğretmenlerde yoğunlaşmaktadır.
4. İnternet kullanan öğretmenlerin interneti kullanım amaçlarına bakıldığında ise, internetin en çok iletişim amaçlı (e - posta ve sohbet odaları gibi) kullanıldığı görülmektedir.
5. İnternetin Bilgisayar ve Fen bilgisi öğretmenleri tarafından en fazla e – posta (kişisel ya da meslektaşlarıyla bilgi paylaşımı

gibi), sohbet ve bilgiye ulaşma amaçlı kullanıldığı görülmektedir.

6. Öğretmenlerin % 84’ü internetin öğretim sürecine katkıda bulunduğunu düşünmektedirler.
7. Öğretmenlerin % 46’sı internetin mesleki gelişimlerine katkıda bulunacağını belirtmişlerdir.

Çalışma sonuçları da göstermiştir ki internet öğretim sürecinde henüz etkili olarak kullanılmamaktadır. Bu sürecin etkili olarak işlememesinin çeşitli nedenleri bulunmaktadır. Bunlardan bazıları

- Okullarda yeterli teknoloji at yapısının bulunmaması,
- Öğretmenlerin teknolojiye okuldan ya da evden erişim güclüğü,
- Öğretmenlerin teknoloji kullanımı konusunda ön koşul becerilere sahip olmaması (bilgisayar okuryazarlığı gibi),
- Teknolojinin ve internetin öğretim süreciyle bütünleştirilmesinin henüz yeterli bir biçimde yapılmamış olması şeklinde sıralanabilir.

Temel eğitim Projesi kapsamında tüm ilköğretim okullarının 2002 yılı sonuna kadar ağ ile bağlanması planlanmaktadır (MEB, 2002). Bu proje kapsamında teknoloji alt yapısına yatırımlar planlanmaktadır. Bu yatırımların boşa gitmemesi, teknolojinin öğretmenler ve öğrenciler tarafından etkili olarak kullanımı ile gerçekleşecektir.

Öğretmenlerin teknolojiyi ve interneti öğretim sürecinde etkili ve yeterli olarak kullanabilmeleri için

- Öğretmenlere teknoloji ve internete erişim olanaklarının sunulması,
- Öğretmenlerin teknoloji ve internet okuryazarlığı ile internetin öğretim sürecinde kullanımı (internet projeleri gibi) konularında eğitimlerden geçirilmeleri,

- Teknoloji ve internetin öğretim programlarıyla bütünleştirilmesi,
- İnternetin öğretmenler tarafından mesleki gelişim amaçlı kullanılabilmesi için eğitim portallarının içeriklerinin gözden geçirilmesi ve yaygınlaştırılması,
- Öğretmenlerin interneti öğretim sürecinde kullanabilmelerine destek verecek, onları yönlendirecek formatör öğretmenlerin ya da destek kişilerin okullarda bulunması,
- Öğretmen yetiştiren kurumların programlarına internetin öğrenme ve öğretme sürecinde kullanımı konusunda dersler konularak, öğretmen adaylarının bu bilgi ve becerilerle yetiştirilmeleri,
- Yöneticilerin bu konuda destek ve lider olmaları sağlanabilir.

Ayrıca,

- Öğretmenlerin internet kullanımı konusundaki tutumlarına ve hazır bulunuşluklarına,
- Okullardaki yöneticilerin öğretmenlerin teknoloji kullanımına karşı davranışlarına (destekleyip desteklememe, teknoloji kullanmalarına izin verip vermeme, hizmet içi eğitimlere gönderip göndermeme gibi),
- Meslektaşların bu konudaki etkileşimlerine/iletişimlerine başka çalışmalarla bakılabilir.

KAYNAKÇA

- Akkoyunlu, B. (2001). "Öğretmenlerin internet kullanımları üzerine bir çalışma". **Journal of Qafqaz University**. Güz Dönemi. Sayı 8. Ss. 57 – 66.
- Becker, H. J. (1998). "Internet use by teachers" (4. 4. 2002). <<http://www.crito.uci.edu/tlc/html>>
- Hack, L. ve Smey, S. (1997). "A survey of internet use by teachers in three urban Connecticut Schools" **School Media Library Quarterly**. 25 (3). Ss. 151 - 154.
- ISTE. (1998). **National educational technology standards for students**. Eugene: ISTE Publications.
- Levy, P. (2000). **Getting started with internet: An easy and practical guide for teachers**. New York: Scholastic Professional Books.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2002). **Okullarda bilgi teknolojileri uygulamalarına yönelik çalışmalar**. (07. 03. 2002). <<http://egitek.meb.gov.tr/egitek/EgitimMateryali/BilgiTekUygulama.htm>>.
- Roerden, L. P. (1997). **Net lessons: Web based projects for your classroom**. Sepastapol: Songline Studios. Inc.
- Rowand, C. (2000). **Teacher use of computers and internet in public schools**. 13. 02. 2002. <<http://Inces.ed.gov/pubs2000/quarterly/summer/3elem/q3-2.html>>.

EK – 1 İnternet Kullanan Öğretmenlerin Zümre, Yaş ve Mesleki Deneyimlerine Göre Dağılımı ve Kullanım Amaçları

ZÜMRELER	İnternet Kullananlar		E-posta		Sohbet Odaları		Haber Grupları		Bilgiye Ulaşma- WWW		İnternet Üzerinden Mesleki Gelişim			
	n	%	Kişisel	Meslektaşlarla Bilgi Paylaşımı	Kişisel	Meslektaşlarla Bilgi Paylaşımı	Kişisel	Meslektaşlarla Bilgi Paylaşımı	n	%	n	%	n	%
Sınıf Öğretmeni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Matematik	7	11	5	9	2	15	-	-	1	3	-	-	-	-
Sosyal Bilgiler	6	10	5	9	1	8	-	-	4	10	-	-	-	-
Fen Bilgisi	10	16	9	15	2	15	-	-	6	15	2	25	-	-
Türkçe	4	6	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yabancı Dil	3	5	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Branş	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bilgisayar	33	52	33	57	5	71	8	62	-	-	2	100	28	72
Toplam	63	100	58	100	13	100	2	100	2	100	39	100	8	100
YAŞ														
21 – 25	13	21	13	22	4	57	2	15	-	-	1	50	8	21
26 – 30	28	44	27	47	2	29	6	46	-	-	1	50	19	49
31 – 35	19	30	16	28	1	14	5	39	-	-	-	-	12	30
36 – 40	3	5	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
41 – 45	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
46 ve üzeri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	63	100	58	100	7	100	13	100	2	100	39	100	8	100
MESLEKİ DENEYİM														
1- 5 yıl	32	51	30	52	2	29	7	54	-	-	1	50	19	49
6 – 10 yıl	17	27	16	28	5	71	4	31	-	-	1	50	15	38
11 – 15 yıl	11	17	12	20	-	-	2	15	-	-	-	-	5	13
16 – 20 yıl	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20 yıl ve üzeri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	63	100	58	100	7	100	13	100	2	100	39	100	8	100